
Avfallsplan 2018-2022

Varbergs och Falkenbergs kommun

**Varbergs
kommun**

**FALKENBERGS
KOMMUN**

Avfallsplan 2018-2022

Projektledare: Elisabeth Andersson, VIVAB

Arbetsgrupp: Lisa Johansson, Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen Varbergs kommun
Carl Lagerblad, Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen Varbergs kommun
Per-Anders Johansson, Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen Falkenbergs kommun
Mattias Hedström Hjort/Linda Corneliusson Linde, Falkenbergs kommun
Sofie Nilsson, Samhällsutvecklingskontoret, Varbergs kommun

Styrgrupp: Margareta Björksund-Tuominen VIVAB, Stefan Andersson Miljö-och hälsoskyddsförvaltningen Varberg, Anders Ramberg Miljö-och hälsoskyddsförvaltningen Falkenberg, Jan Malmgren Samhällsutvecklingskontoret Varberg

1 Läsanvisning

Avfallsplanen i föreliggande dokument är gemensam för Varbergs och Falkenbergs kommuner och är en revidering av den plan som antogs under 2010 och avsåg åren 2010-2015. Målformuleringar och åtgärdsförslag i planen är gemensamma för kommunerna. Dock presenteras och beskrivs kommunerna var för sig.

2 Ordlista

Avfall	Avfall avser varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göras sig av med.
Deponi	Ett kontrollerat upplag för avfall som inte avses flyttas, även kallad "soptipp".
Farligt avfall	Farligt avfall avser sådant avfall som har egenskaper som gör att det måste hanteras särskilt för att inte skada levande organismer eller miljön.
Grovavfall	Grovavfall är den del av hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande att det inte är lämpligt att samla in i kärl eller säck.
Hushållsavfall	Avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. Exempel på hushållsavfall är städsopor, matavfall, köksavfall, latrin, slam, grovavfall, trädgårdsavfall, elavfall, läkemedelsrester, farligt avfall samt döda mindre sällskapsdjur.
Kärlavfall	Den del av hushållsavfallet som vanligtvis läggs i sopkärlet, exklusive avfall till materialåtervinning, grovavfall och farligt avfall.

Matavfall	Biologiskt lättnedbrytbart avfall, den del av organiskt avfall som på kort tid kan brytas ner i biologiska processer.
Återanvändning	Användning av kasserad produkt utan rengöring eller reparation.
Återvinning	Bland annat materialåtervinning, energiutvinning, kompostering och annan biologisk omvandling.
Återvinningscentral (ÅVC)	Bemannad central där hushåll kan lämna grovavfall, trädgårdsavfall, elavfall, farligt avfall och annat återvinningsbart avfall. Avfallslämnaren sorterar själv avfallet i olika behållare.
Återvinningsstation (ÅVS)	Obemannad station för returpapper och förpackningar. Avfallet sorteras i olika behållare av avfallslämnaren.

Innehållsförteckning

1	LÄSANVISNING	2
2	ORDLISTA	2
	INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	4
3	SAMMANFATTNING	5
4	MÅLOMRÅDEN, MÅL OCH ÅTGÄRDER	6
4.1	MÅLOMRÅDE AVFALL EN RESURS.....	6
4.2	MÅLOMRÅDE MINSKAD PÅVERKAN PÅ MILJÖN	9
4.3	MÅLOMRÅDE GOD SERVICE OCH ARBETSMILJÖ	11
4.4	BAKGRUND TILL MÅL OCH ÅTGÄRDER.....	13
4.4.1	Avfallstrappan	13
4.4.2	Miljö kvalitetsmål.....	14
5	STYRMEDEL	15
5.1	AVFALLSFÖRESKRIFTER	15
5.2	AVFALLSTAXA.....	15
5.3	KOMMUNIKATION	16
5.4	TILLSYN	16
5.5	ANDRA STYRMEDEL.....	16
6	KONSEKVENSER AV MÅL OCH ÅTGÄRDER	17
6.1	AVFALLSMÄNGDER.....	17
6.2	MILJÖ.....	17
6.3	EKONOMI.....	17
7	UPPFÖLJNING	18

Bilagor

Bilaga 1. Avfallshanteringen i Varberg och Falkenbergs kommuner, en beskrivning av nuläget

Bilaga 2. Nedlagda avfallsupplag (deponier)

Bilaga 3. Koppling mellan de nationella målen och avfallsplanen

Bilaga 4. Miljöbedömning av avfallsplanen

Bilaga 5. Avfallsanläggningar i Varberg och Falkenberg

Bilaga 6. Återvinningsstationer i Varberg och Falkenberg 2016

Bilaga 7. Uppföljning av 2010 års Avfallsplan

Bilaga 8. Mål och lagstiftning

3 Sammanfattning

Enligt miljöbalkens 15 kapitel om avfall och producentansvar ska det för varje kommun finnas en renhållningsordning som ska innehålla de föreskrifter om hantering av avfall som gäller för kommunen och en avfallsplan. Avfallsplanen ska innehålla uppgifter om avfall inom kommunen och kommunens åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet.

Denna plans syfte är uppnå EU:s avfallsdirektiv, att nå de mål som riksdagen och regeringen anvisar, samt att nå de mål som Falkenbergs och Varbergs kommuner härutöver fastställt inom avfallsområdet. Avfallsplanen blir därmed ett verktyg i det kommunala arbetet med avfallsfrågor.

Mål och åtgärder har grupperats i tre målområden:

Målområde 1 – Avfall som resurs

Utveckla avfallshanteringen så att vi rör oss uppåt i avfallstrappan och minska den totala mängden avfall som uppstår

Målområde 2 – Minskad påverkan på miljön

Avfallet ska omhändertas på ett så miljöriktigt sätt som möjligt. Avfallshanteringens miljöbelastning ska minska

Målområde 3 – God service och arbetsmiljö

Kommunernas avfallshantering ska förknippas med god service

4 Målområden, mål och åtgärder

Vägledande för framtagande av mål till avfallsplanen har varit EU:s avfallshierarki, Naturvårdsverkets föreskrifter 2017:2 (om kommunala avfallsplaner och förebyggande och hantering av avfall), Sveriges miljö kvalitetsmål. Den nationella avfallsplanen, regionala miljömål och lokala kommunala hållbarhetsmål.

Tre målområden har tagits fram:

Avfall en resurs

Minskad påverkan
på miljön

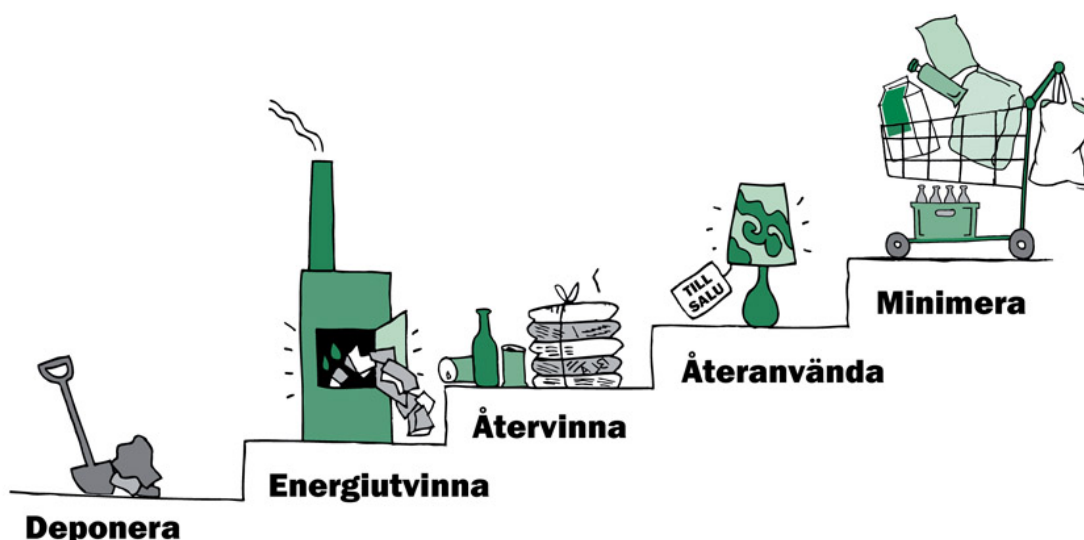
God service och
arbetsmiljö

Angivna mål gäller under planens giltighetstid om inte annat står angivet.
En förutsättning för genomförande av föreslagna åtgärder är respektive kommunfullmäktige avsätter tillräckliga resurser.

4.1 Målområde Avfall en resurs

Avfall en resurs

MÅL – Utveckla avfallshanteringen så att vi rör oss uppåt i avfallstrappan och minska den totala mängden avfall som uppstår

Detaljerade mål:

- Öka medvetenheten och motivationen hos hushållen att minska sina avfallsmängder *åtgärd 1,2,3,6*
- Öka andelen förpackningar som samlas in till återvinning med 10% (jfr med 2016) *åtgärd 7,8,9*
- Öka återanvändningen och återvinningen av textilier *åtgärd 10*
- Mängden textil i kärlavfallet ska minska (jfr med 2016) *åtgärd 10*
- Öka andelen avfall som lämnas till återanvändning *åtgärd 4,5*
- Öka produktionen av biogas *åtgärd 12,13*
- Öka återföringen av näringsämnen till jordbruket *åtgärd 12,13*
- Utredda hållbar slamhantering med inriktning att möjliggöra återföring av fosfor till jordbruket
- Minst 50% av det matavfall som uppstår ska samlas in. På insamlat matavfall ska renheten vara minst 98%. *åtgärd 12,13*
- Bättre omhändertagande av rena jord- och schaktmassor *åtgärd 14*

Punkt	Åtgärder	Ansvar Falkenberg	Ansvar Varberg	År
1	Informationsinsatser Utveckla informationsutbudet på olika språk och fler kommunikationskanaler	VIVAB	VIVAB	Årligen
2	Kommunikationsinsatser i skolan (t ex. skalprojektet)	VIVAB i samarbete med Barn- och utbildningsnämnden	VIVAB i samarbete med Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och Förskole- och grundskole- nämnden	Årligen
3	Aktivt delta i Avfall Sveriges kampanjer och andra passande evenemang och kampanjer, fokusinsatser tex "minska avfallsveckan"	VIVAB	VIVAB	Årligen
4	Det ska vara möjligt att lämna återanvändningsbara saker på de större återvinningscentralerna.	VIVAB	VIVAB	Införs under 2018
5	Utreda möjligheten att ta emot material till byggåtervinning på den nya återvinningscentralen i Varberg	VIVAB samt kommunstyrelsen	VIVAB samt kommunstyrelsen	Påbörjas 2018 Beslut 2019
6	Minska matsvinnet i kök och tallrikssvinn i kommunala skolor, förskolor och äldreboenden	Barn- och utbildningsnämnden, Servicenämnden och socialnämnden	Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och Förskole- och grundskole- nämnden Servicenämnden och socialnämnden	Årligen
7	Placering av återvinningsstationer och övriga avfallsanläggningar ska integreras i kommunens planarbete och arbetas in i rutinerna.	Kommunstyrelsen	Kommunstyrelsen	Årligen
8	Utveckla dialogen med FTI AB i syfte att motverka nedskräpning och er hålla	VIVAB samt kommun-	VIVAB samt kommunstyrelsen	Årligen

	ändamålsenliga återvinningsstationer. Utöver ansvariga deltar även Miljö- och hälsoskyddsnämnden i samråden.	<i>styrelsen</i>		
9	Utreda hur fastighetsnära insamling av fler fraktioner kan införas	<i>VIVAB</i>	<i>VIVAB</i>	Påbörjas och slutförs 2019
10	Öka medvetenheten hos hushållen om möjligheten att återanvända och återvinna textilier	<i>VIVAB</i>	<i>VIVAB</i>	Årligen
11	Söka metoder för att möjliggöra ytterligare återvinning av material som idag deponeras t ex isolering.	<i>VIVAB</i>	<i>VIVAB</i>	Årligen
12	Uppföljning och återkopplande information till hushållen om matavfallsinsamling	<i>VIVAB</i>	<i>VIVAB</i>	2016, 2019
13	Alla kommunala förvaltningar och bolag ska källsortera förpackningar, farligt avfall och matavfall i sina verksamheter	<i>VIVAB o resp. nämnd</i>	<i>VIVAB o resp. nämnd</i>	Påbörjas 2019 genomfört senast 2020
14	Kartlägga lämpliga ytor för masshantering samt ta fram riktlinjer för hantering av jord och schaktmassor. Arbetet bör ske i samverkan mellan kommunerna.	<i>Kommunstyrelsen</i>	<i>Kommunstyrelsen</i>	Genomfört till 2020

Måluppföljning sker med hjälp av	<i>Ansvar Falkenberg</i>	<i>Ansvar Varberg</i>	År
Plockanalyser på kärlavfallet, samt på brännbart grovavfall görs regelbundet var tredje år.	<i>VIVAB</i>	<i>VIVAB</i>	Genomförs år 2019, 2022
Statistik insamlade mängder hushållsavfall inkl. grovavfall och behandling	<i>VIVAB</i>	<i>VIVAB</i>	årligen
Statistik på insamlade mängder förpackningsavfall och tidningar	<i>VIVAB</i>	<i>VIVAB</i>	årligen
Mätning av matsvinn (pkt 6)	<i>Barn-och utbildningsnämnderna Servicenämnden</i>	<i>Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och Förskole-och grundskolenämnden Servicenämnden och socialnämnden</i>	årligen

4.2 Målområde minskad påverkan på miljön

Minskad påverkan på miljön

MÅL – Avfallet ska omhändertas på ett så miljöriktigt sätt som möjligt. Avfallshanteringens miljöbelastning ska minska

Detaljerade mål:

- Minska avfallets innehåll av hälso- och miljöskadliga ämnen. Mängden farligt avfall ska vara mindre än 0,5%. På sikt ska inget farligt avfall hamna i kärlet.
- Minska miljöpåverkan från gamla deponier
- Minska nedskräpning i städer, naturområden och längs kusterna.
- Kontinuerligt minska miljöpåverkan från avfallstransporter
- Bygg och rivningsavfall ska tas omhand på miljömässigt bästa sätt
- Säkerställa en långsiktig hållbar slamhantering som underlättar en effektiv resursanvändning

åtgärd 22

åtgärd 21

åtgärd 24

åtgärd 21

åtgärd 20

åtgärd15,16

	Åtgärder	Ansvar Falkenberg	Ansvar Varberg	År
15	Aktivt uppströmsarbete för att förbättra avloppsslammet kvalité	VIVAB	VIVAB	årligen
16	Möjligheten att kretsloppsanpassa hanteringen av avloppsslam från enskilda avlopp ska utredas	VIVAB	VIVAB	Påbörjas 2020, klart 2021
17	Fördjupade studier av behandlingstekniker för termisk behandling av slam	VIVAB	VIVAB	<i>Påbörjas 2020</i>
18	Fälttester av termisk	VIVAB	VIVAB	<i>Påbörjas 2021</i>

	slambehandling i mindre pilotskala			
20	Stadsbyggnadskontoren ska vid rivningslov informera om tydliga krav på sortering, destruering och återvinning av byggnadsavfall. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för operativ tillsyn i samband med rivningslov och rivningsplaner.	Bygglovsnämnden i samarbete med Miljö- och hälsoskyddsnämnden.	Byggnadsnämnden i samarbete med Miljö- och hälsoskyddsnämnden.	Information ska göras kontinuerligt och operativ tillsyn med en återkommande kontinuitet under perioden
21	Ta fram en handlingsplan för gamla deponier med syfte att uppfylla de nationella före-slagna målen om att alla deponier med mycket stor /stor risk ska vara åtgärdade senast 2050 för att uppnå Naturvårdsverkets etappmål för förorenade områden. Påbörja arbetet med kompletterande under-sökningar m.m, utifrån handlingsplanen. (se bilaga 2) Följa upp efterlevnad av handlingsplanen.	Kommunstyrelsen	Kommunstyrelsen	Påbörjas 2018
22	Informationsinsatser för att öka insamlingen av småelektronik och farligt avfall	VIVAB	VIVAB	Årligen
23	I upphandlingar avseende avfallshantering ställa höga miljökrav på transportfordon	VIVAB	VIVAB	Årligen
24	Genomföra skräpmätning i kommunerna. Utifrån resultaten från skräpmätningen ta fram en åtgärdsplan för minskad nedskräpning	Tekniska nämnden och Kultur- och Fritidsnämnden	Hamn- och gatunämnden	Åtgärdsplan tas fram senast 2020

	<i>Ansvar Falkenberg</i>	<i>Ansvar Varberg</i>	År
Uppföljning av bränsleförbrukning, anlitate entreprenörer för avfallshantering	VIVAB	VIVAB	årligen
Skräpmätning	Tekniska nämnden Kultur- och Fritidsnämnden	Hamn- och gatunämnden	2018-2019

4.3 Målnråde God service och arbetsmiljö

God service och arbetsmiljö

MÅL – Kommunernas avfallshantering ska förknippas med god service

Detaljerade mål:

- Avfallshanteringen ska förknippas med god service, minst 90% ska vara nöjda med våra återvinningscentraler och minst 90% ska tycka att sophämtningen fungerar bra. *åtgärd 25,26 29,30*
- Antal missade tömningar för sophämtningen ska vara lägre än år 2015. *åtgärd 30*
- VIVAB ska erbjuda en bredd på hämtningsystem för avfallshanteringen (t ex markbehållare, kvartersvis insamling) *åtgärd 29,30*
- Hantering av avfall ska ske under goda arbetsmiljöförhållanden och på ett säkert sätt. *åtgärd 29*

	Åtgärder	Ansvar		År
25	Förbättra tillgängligheten, öppettiderna på våra återvinningscentraler	VIVAB	VIVAB	Införs 2018
26	Utreda behovet av mottagningsställen för farligt avfall i småbåtshamnar och på båtuppställningsplatser	VIVAB	VIVAB	Utreds under 2019
27	Dela ut miljötrattar för omhändertagande av fett, samt samla in omhändertaget fett på lämpligt sätt.	VIVAB	VIVAB	2018-2019
28	Vid större evenemang ska det finnas möjlighet till	VIVAB	VIVAB	Påbörja

	källsortering av det avfall som uppstår.			s under 2018
29	I samarbete med anlitate entreprenörer arbeta aktivt med förbättring av arbetsmiljön	VIVAB	VIVAB	årligen
30	I avtal med avfallsentreprenörer ställa krav och skapa förutsättningar för att nå uppsatta mål	VIVAB	VIVAB	årligen

Måluppföljning sker med hjälp av	<i>Ansvar Falkenberg</i>	<i>Ansvar Varberg</i>	År
Kundenkät (avstämning kundnöjdhet)	VIVAB	VIVAB	2019, 2022
Uppföljning antal missade tömningar	VIVAB	VIVAB	årligen
Entreprenörsavstämningar	VIVAB	VIVAB	årligen

4.4 Bakgrund till mål och åtgärder

Nedanstående avsnitt beskriver de områden som identifierats som viktiga vid framtagandet av avfallsplanens målområden.

Avfallstrappan

EU:s avfallshierarki, eller även kallad avfallstrappan är en viktig riktlinje för hur avfall ska hanteras i Sverige.

Steg 1: Förebygga uppkomsten av avfall.

Med förebyggande menas åtgärder som görs innan ett material eller en produkt blir avfall. Det kan ske genom förlängning av en produkts livslängd eller genom förändrade konsumtionsmönster. Miljövinsten är större om en produkt aldrig produceras än om den produceras, används och sedan återvinns.

Steg 2: Det avfall som ändå uppkommer ska återanvändas i så stor utsträckning som möjligt. Det är därför viktigt att det finns etablerade möjligheter i varje kommun att lämna och köpa/låna begagnade produkter.

Steg 3: Det avfall som inte kan återanvändas ska materialåtervinnas. Återvinning kan ske genom att material som blivit avfall sorteras, samlas in och omvandlas till material för tillverkning av nya produkter eller att näringsämnen går in i ett kretslopp. En stor del av det avfall/de material som omfattas av den kommunala avfallshanteringen kan återvinnas.

Steg 4: Det avfall som inte kan återanvändas eller materialåtervinnas ska energiåtervinnas. Energiåtervinning innebär att energin i t.ex. brännbart avfall, tas tillvara genom förbränning. Energin kan användas till fjärrvärme för uppvärmning av bostäder eller för produktion av el.

Steg 5: Deponering av avfall. I sista hand kan deponering vara den enda lämpliga behandlingsmetoden utifrån geografiska, miljömässiga, tekniska och ekonomiska förutsättningar.

Denna avfallsplan innehåller mål och åtgärder för att förebygga uppkomsten av avfall och för att öka mängden avfall som återanvänds och återvinns. Avfallsplanen innehåller även mål och åtgärder för att minska avfallets farlighet. En tydlig koppling till EU:s avfallshierarki finns.

4.4.1 Miljökvalitetsmål

Sveriges övergripande miljömål innebär att:

"till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser."

För att nå det övergripande målet har riksdagen tagit fram sexton nationella miljökvalitetsmål.

Av de 16 miljökvalitetsmålen har dessa tre direkt koppling till avfallshantering:

- God bebyggd miljö
- Begränsad klimatpåverkan
- Giftfri miljö

Inom målet "God bebyggd miljö" finns även en precisering för hållbar avfallshantering:

"Avfallshanteringen är effektiv för samhället, enkel att använda för konsumenterna och att avfallet förebyggs samtidigt som resurserna i det avfall som uppstår tas till vara i så hög grad som möjligt samt att avfallets påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras."

För att underlätta möjligheterna att nå miljökvalitetsmålen inom avfallsområdet har regeringen fastställt två etappmål:

- Ökad resurshushållning i livsmedelskedjan:

Insatser ska vidtas så att senast år 2018 sorteras minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara, och minst 40 procent av matavfallet behandlas så att även energi tas tillvara.

- Ökad resurshushållning i byggsektorn:

Insatser ska vidtas så att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall är minst 70 viktprocent senast år 2020.

Denna avfallsplan innehåller mål och åtgärder som bedöms kunna ha positiv inverkan på de miljökvalitetsmål som berör avfallshanteringen.

Mer om mål på nationell, regional och lokal nivå finns i bilaga 8, som också beskriver gällande lagstiftning.

5 Styrmedel

Genom att genomföra de föreslagna åtgärderna kan målen i avfallsplanen uppnås. Det finns flera styrmedel som kan användas som verktyg i arbetet. Bäst resultat uppnås när olika styrmedel samverkar.

5.1 Avfallsföreskrifter

Ett av de styrmedlen som kommunen främst kan använda sig av för att reglera avfallshanteringen lokalt är via avfallsföreskrifterna. Det är ett bindande dokument inom kommunens geografiska område, där förutsättningarna för den kommunala avfallshanteringen regleras. Enligt miljöbalken ska alla kommuner ha avfallsföreskrifter som beslutas av kommunfullmäktige. Parallellt med arbetet med avfallsplanen har förslag till nya Avfallsföreskrifter tagits fram. Dessa behövs förnyas bland annat på grund av införandet av separat matavfallsutsortering.

Eftersom det kommunala ansvaret är begränsat till hushållsavfall är föreskrifterna främst riktade till de som ger upphov till hushållsavfall.

I avfallsföreskrifterna anges bland annat hur avfallet ska sorteras, vilka fraktioner som hämtas vid fastigheten och vilka som måste föras till speciella avlämningsplatser samt hur ofta avfall hämtas vid fastigheter. Detta påverkar målområdet – *Avfall en resurs*, där rätt sortering av avfallet är en förutsättning för att avfallet ska kunna behandlas efter sina egenskaper, t.ex. genom återvinning.

Vanligtvis utformas avfallsföreskrifterna också för att skapa förutsättningar för bra arbetsmiljö för alla som yrkesmässigt hanterar avfall. Målområdet – *God service och arbetsmiljö* berörs av detta.

5.2 Avfallstaxa

Avfallshanteringen finansieras via avgifter som abonnenterna betalar. För kommunala avfallstaxor ska självkostnads- och likställighetsprinciperna tillämpas. Självkostnadsprincipen innebär att avgifterna inte får vara högre än att de nödvändiga kostnaderna för verksamheten täcks.

Likställighetsprincipen säger att kommunerna ska behandla sina invånare lika om det inte finns sakliga skäl till att inte göra det. En kommun får inte ha olika avgifter för samma tjänst i olika kommundelar. Däremot kan kommunen ha taxor som är anpassade till variationer i serviceutbudet. En viktig princip är att avgifter får tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshandling främjas. Detta innebär att avfallstaxan kan utformas på ett sätt som främjar uppfyllandet av avfallsplanens vision och mål. Taxan är ett viktigt ekonomiskt styrmedel för att påverka fastighetsägares och verksamhetsutövers val av avfallslösning. I våra kommuner tillämpas en viktbaserad taxa vars syfte är att stimulera sortering och återvinning. Ju mindre avfall abonnenten lämnar i sopkärnen desto lägre blir avgiften. För att motivera utsortering av matavfall är avgiften för de som väljer att inte sortera avfallet i brännbart och matavfall nästan dubbel så dyr jämfört med för dem som sorterar. Det är viktigt att taxan är enkel och lätt att förstå. Fastighetsägare och verksamhetsutövare bör enkelt kunna förstå vilka val de kan göra och vilka konsekvenser det får på servicenivå, närmiljö och kostnader. Detta grundar sig på målområde 3 – *God service och arbetsmiljö*, där enkelhet för avfallslämnaren är centralt.

5.3 Kommunikation

För att nå avfallsplanens mål krävs ett effektivt och medvetet informations- och kommunikationsarbete. I alla målområden, framförallt målområde 1 – *Avfall som resurs*, finns ett tydligt fokus på information. Kommunikationen behöver anpassas för olika målgrupper och ett brett utbud av kommunikationskanaler behöver användas. För arbetet med avfallsplanen behöver en informations- och kommunikationsplattform tas fram av VIVAB i samarbete med kommunernas kommunikationsansvariga.

5.4 Tillsyn

Tillsyn är ett viktigt verktyg för att påverka hanteringen av avfall som inte omfattas av kommunalt ansvar, som till exempel verksamhetsavfall. Det handlar framförallt om tillsyn av att lagstiftningen följs. En felaktig hantering av avfall kan inte bara vara ett stort resursslöseri, utan också ett miljöproblem som kan leda till olägenheter för både hälsa och miljön. Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten utövar tillsyn enligt miljöbalken över avfallshanteringen för hushåll och företag. Den uppsökande tillsynen inriktas i första hand på hur yrkesmässiga miljöfarliga verksamheter hanterar sitt avfall men också andra verksamheter såsom skolor, förskolor, restauranger och butiker. Områden som kan granskas är bland annat hur sortering sker, att förvaring av såväl icke-farligt som farligt avfall sker på ett betryggande sätt, att företagen jobbar med att minska uppkomsten av avfall samt att verksamheterna sköter de journaler och anteckningar som krävs för att visa hur de hanterar sitt avfall. Kontroll av transportdokumentation vid transporter av farligt avfall är också viktigt. I nämndens tillsynsansvar ingår också kontroll av avfallsanläggningar, som återvinningscentralerna, handläggning av klagomål om nedskräpning och annan hantering av avfall.

5.5 Andra styrmedel

Det finns även andra styrmedel, som kan bidra till att avfallsplanens mål nås, såsom upphandlingar och fysisk planering. Genom att ställa krav på till exempel kvalitet, miljöprestanda, förebyggande av avfall och avfallssnåla lösningar kan upphandlingar utgöra ett betydande styrmedel. Upphandling påverkar också avfallsverksamheten specifikt eftersom att all insamling och behandling utförs på entreprenad av privata utförare. I samband med varje ny upphandling finns möjlighet att genomföra större förändringar och att ställa krav. Fysisk planering är också ett styrmedel. Detaljplanering och bygglov ska ta hänsyn till avfallshantering, till exempel genom att möjliggöra placering av återvinningsstationer och säkerställa framkomlighet för avfallsfordon och hämtningspersonal.

6 Konsekvenser av mål och åtgärder

6.1 Avfallsmängder

Föreslagna mål och åtgärder bör kunna leda till minskade avfallsmängder räknat per person, men prognostiserad befolkningsökning innebär att de totala avfallsmängderna ändå kommer öka. Den totala mängden avfall beräknas öka med ca 1% om året, främst som en följd av befolkningsutvecklingen. Varberg räknar med att växa med ca 18.000 invånare fram till 2030 jfr med 2016.

Även Falkenbergs kommun räknar med en fortsatt befolkningsökning, kommunen har de senaste åren ökat med ca 1% per år.

6.2 Miljö

Enligt 6 kap- 11§ miljöbalken ska en kommun som upprättar en plan, som krävs i lag eller annan författning göra en bedömning om planens genomförande kan komma att medföra betydande miljöpåverkan. Miljöbedömningen av avfallsplanen finns i bilaga 4 och visar att genomförande av de åtgärder som avfallsplanen föreslår inte kommer att medföra betydande miljöpåverkan. Behovet av en miljökonsekvensbeskrivning anses därmed vara litet och det föreligger då ingen skyldighet enligt lagstiftningen att upprätta en sådan. Bedömning utifrån målområdena är att planen har övervägande positiva miljö- och hälsoeffekter samt ligger i linje med de nationella miljö kvalitetsmålen.

6.3 Ekonomi

För att målen i avfallsplanen 2018-2022 ska kunna nås kommer ett antal åtgärder och investeringar att behöva genomföras. Alla förändringar är på olika sätt av betydelse för ekonomin inom i första hand kommunens avfallsverksamhet. Målen och åtgärderna kräver engagemang från avfallsverksamheten men för vissa åtgärder behövs även medverkan från andra delar av kommunen, fastighetsägare och hushåll. Det finns flexibilitet för dessa berörda verksamheter att själva välja när under planperioden åtgärderna ska genomföras. Många av åtgärderna kan genomföras inom ramen för befintlig budgetnivå och avfallstaxa. Avfallsplanens mål och åtgärder spänner över lång tid. Det går därför inte att utesluta ökade kostnader eller behov av ökade personella resurser på längre sikt.

Vissa av åtgärderna kan kräva omprioriteringar eller utökade resurser under en begränsad införande- eller genomförandetid.

VIVAB har entreprenadavtal avseende insamling, omlastning och behandling av hushållsavfall samt insamling av slam från enskilda avlopp. Avtalen sträcker sig fram till hösten 2018 och kan förlängas i maximalt ytterligare 2 år. Det innebär att senast till hösten 2020 kommer ny upphandling att ha genomförts. Större förändringar av t.ex. insamling eller behandling bör samordnas med ny entreprenadperiod av ekonomiska och praktiska skäl. Det är därför viktigt att i god tid besluta om ev. framtida förändringar så att dessa kan tas med i upphandlingen. Det kan tex gälla vilka fraktioner som ska hämtas, om fler fraktioner såsom t ex förpackningar ska hämtas vid fastigheten, vilka miljökrav ska ställas på fordonen och hur ska avfallet transporteras och behandlas.

7 Uppföljning

Uppföljning av avfallsplanen 2018-2022, kommer ske årligen och för uppföljningen ansvarar VIVAB. Avstämning kommer göras av genomförda åtgärder, ekonomi och statistik. Verktyg för uppföljning av avfallsverksamhetens mål är plockanalyser (genomförs vart 3:e år), kundenkäter (genomförs vart tredje år) samt årlig statistikuppföljning. Resultat av genomförd uppföljning av den föregående avfallsplanen presenteras i bilaga 6.

I detta fortlöpande arbete med avfallsplanen kommer representanter från olika verksamheter inom kommunen att vara delaktiga. Dialog kan även ske med externa intressenter vid behov. Avfallsplanen har utformats för att bli tydligt och därmed förenkla arbetet med att genomföra avfallsplanen. Mål och målområden har fått en framskjuten plats i dokumentet, medan bakgrundsmaterial och fakta har samlats i bilagor.